

INFORMACJA O FUNKCJONOWANIU W GMINIE ŚWIERKLANIEC W 2023 ROKU USTAWY O UTRZYMANIU CZYSTOŚCI I PORZĄDKU W GMINACH

W 2023 roku tutejszy Urząd zajmował się realizacją obowiązków określonych w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach podobnie jak w poprzednich latach. Zasadnicza część w/w ustawy odnosi się do kwestii funkcjonowania systemu gospodarki odpadami na terenie gminy, gdyż to w powyższej ustawie określone są jego ramy i zasady działania na terenie gmin. Uzupełnieniem norm zawartych w w/w ustawie są akty prawa miejscowego podjęte na jej podstawie w postaci uchwał Rady Gminy. Aktami tymi obowiązującymi na terenie Gminy Świerklaniec w 2023 roku były:

- Uchwała nr LV/398/21 Rady Gminy Świerklaniec z dnia 30 grudnia 2021r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Świerklaniec,
- Uchwała nr LV/399/21 Rady Gminy Świerklaniec z dnia 30 grudnia 2021r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, w zamian za uiszczaną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, zmieniona uchwałą nr LXXIX/583/23 Rady Gminy Świerklaniec z dnia 31 maja 2023 r.,
- Uchwała nr LXI/469/22 Rady Gminy Świerklaniec z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie określenia rodzaju dodatkowych usług świadczonych przez Gminę Świerklaniec w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, zagospodarowania tych odpadów, sposobu ich świadczenia oraz określenia cen za te usługi, zmieniona Uchwałą nr LXXIX/584/23 Rady Gminy Świerklaniec z dnia 31 maja 2023 r.,
- Uchwała nr LXI/468/22 Rady Gminy Świerklaniec z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie ustalenia na terenie gminy Świerklaniec stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości kompostujących bioodpady,
- Uchwała nr LXXIX/582/23 Rady Gminy Świerklaniec z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie ustalenia na terenie gminy Świerklaniec stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości kompostujących bioodpady,
- Uchwała nr LXV/495/22 Rady Gminy Świerklaniec z dnia 31 sierpnia 2022 r. w sprawie zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- Uchwała nr XXVIII/186/16 z dnia 29 lipca 2016 r. w sprawie ustalenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- Uchwała nr LXXIX/585/23 z dnia 31 maja 2023 r. w sprawie ustalenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- Uchwała nr LXIX/517/22 Rady Gminy Świerklaniec z dnia 27 października 2022 r. w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty zagospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz warunków i trybu składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Podstawowe zasady dotyczące zakresu i sposobu świadczenia usług nie uległy zmianie w stosunku do tych obowiązujących w 2022 roku. Wszystkie usługi podstawowe dotyczące odbioru odpadów z posesji mieszkańców oraz świadczone przez Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów

Komunalnych realizowane były w oparciu o ustalenia w/w uchwał Rady Gminy oraz zapisów umowy zawartej z Wykonawcą. Jak co roku zorganizowana została zbiórka odpadów wielkogabarytowych oraz elektroodpadów spod posesji. Ponadto w punktach mobilnych na terenie całej gminy odbyła się zbiórka odpadów niebezpiecznych.

Usługi odbioru i zagospodarowania odpadów z terenu nieruchomości zamieszkałych realizowane były przez firmę REMONDIS, zgodnie z zawartą w 2022 roku umową. W pierwszym półroczu stawka opłaty przyjęta uchwałą Rady Gminy z 2022 r. wynosiła 39 zł za osobę za odbiór odpadów gromadzonych w sposób selektywny. Wysokość ulgi dla osób, które zadeklarowały kompostowanie bioodpadów w przydomowych kompostownikach nie zmieniła się i wynosiła 6 zł za osobę. Pod koniec maja ubiegłego roku Rada Gminy podjęła uchwałę o obniżeniu stawki i od 1 lipca stawka podstawowa wynosiła 37 zł. Obniżenie stawki było możliwe dzięki wprowadzonym w 2022 roku zmianom dotyczącym sposobu gromadzenia i odbioru bioodpadów oraz znaczącym w stosunku rocznym spadkom masy ogólnie odbieranych od mieszkańców odpadów.

Z dniem 1 lipca 2023 r., w związku z przyjętą przez Radę Gminy uchwałą, zmianie uległy dotychczasowe terminy płatności za odpady, w pierwszym półroczu płatności należało dokonywać zgodnie ze starymi zasadami do 15 dnia każdego miesiąca za miesiąc wstecz, zaś od lipca płatności należało dokonywać do ostatniego dnia miesiąca za dany miesiąc.

W roku 2023 do tutejszego Urzędu wpłynęły 803 deklaracje dotyczące gospodarowania odpadami. Na dzień 31.12.2023 r. liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami wyniosła 11 745 osób i wzrosła w stosunku do roku 2022 jedynie 31 osób.

Suma wydatków bezpośrednich dotyczących gospodarki odpadami na terenie Gminy w 2023 roku wyniosła 4 954 335,01 zł., na co składają się następujące koszty:

- 4.672.961,58 zł - koszty odbioru odpadów komunalnych z terenu Gminy Świerklaniec,
- 229.079,25 - koszty odbioru odpadów komunalnych z PSZOK w Świerklańcu,
- 48.604,18 zł - koszty obsługi PSZOK,
- 3.690,00 zł - koszty związane ze świadczeniem usługi Eco Harmonogram polegającej na udostępnieniu możliwości korzystania z aplikacji mobilnej dot. gospodarowania odpadami komunalnymi przez mieszkańców gminy.

Wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły w 2023 r. 5.402.988,64 zł, a zaległości powstałe od 2013 r. na dzień 31.12.2023 r. wyniosły 760.952,24 zł. Należy tutaj podkreślić, iż część wpłat składających się na w/w kwotę stanowiącą wpłaty dotyczące lat poprzednich. W związku z niedokonywaniem przez niektórych właścicieli nieruchomości opłat z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi w 2023 r. skierowano do mieszkańców 1050 upomnień. Jeśli pomimo otrzymanych wezwań do zapłaty zaległości nie były regulowane, wobec części mieszkańców zostało wszczynane postępowanie egzekucyjne w celu przymusowego ściągnięcia tych należności w trybie egzekucji administracyjnej. W roku 2023 skierowano do Organu podatkowego jakim jest Naczelnik Urzędu Skarbowego w Tarnowskich Górach 408 tytułów wykonawczych na łączną kwotę 547.647,99 zł. W całości spłaconych zostało 175 tytułów wykonawczych na łączną kwotę 170.441,50 zł. Realizacja egzekucji należności objętych tytułami egzekucyjnymi wystawionymi w 2023 roku trwa nadal.

W 2023 roku na terenie Gminy odebrano następujące ilości odpadów:

Odpady komunalne odebrane z terenu Gminy Świerklaniec z nieruchomości zamieszkałych i nieruchomości niezamieszkałych.

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	10,18
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	331,74
15 01 07	Opakowania ze szkła	354,68
17 01 01	Odpady budowlane i rozbiórkowe	341,99

20 01 01	Papier i tektura	251,86
20 01 02	Szkło	1,24
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	279,50
20 01 26	Oleje i tłuszcze inne niż wymienione w 20 01 25	0,70
20 01 28	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice inne niż wymienione w 20 01 27	1,48
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,35
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	1,52
20 01 39	Tworzywa sztuczne	142,39
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	674,91
20 03 01	Nieselegrowane odpady komunalne (zmieszane)	3274,00
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	208,62
20 03 99	Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach	78,45

Odpady komunalne zebrane na terenie Gminy Świerklaniec w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Świerklańcu

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	11,26
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	5,80
15 01 07	Opakowania ze szkła	5,00
16 01 03	Zużyte opony	19,90
17 01 01	Odpady budowlane i rozbiórkowe	51,70
20 01 01	Papier i tektura	1,16
20 01 27	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne	4,76
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,07
20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	0,13
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	5,14
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	26,86
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	114,96

Z możliwości oddania odpadów w PSZOK skorzystało w 2023 roku ponad 1200 mieszkańców Gminy. W PSZOK obowiązywały limity odbioru odpadów wielkogabarytowych – 200 kg/rok, remontowo – budowlanych 250 kg/rok, bioodpadów - 50kg/rok oraz ilości przyjmowanych od mieszkańców opon - 4 szt./rok. W związku z oddaniem odpadów, których dotyczą ograniczenia wagowe, czyli opon, bioodpadów, odpadów remontowo-budowlanych oraz odpadów

wielkogabarytowych, a także w związku z zaległościami w płatnościach za odpady do mieszkańców wystosowano łącznie 292 pisma.

Na podstawie opracowanego w marcu bieżącego roku sprawozdania Wójta dotyczącego realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami w gminie nie został osiągnięty w 2023 roku poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu określony w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Określony w ustawie poziom wynosi 35% natomiast na terenie gminy osiągnięto 29 %.

Kolejny rok z rzędu możemy również zaobserwować bardzo pozytywne zjawisko dotyczące ilości odbieranych od mieszkańców odpadów w odniesieniu do poszczególnych frakcji. Mimo wzrostu ilości osób objętych gminnym systemem gospodarki odpadami ilość zebranych odpadów zmieszanych zmniejszyła się natomiast masa odpadów segregowanych nieznacznie wzrasta, co świadczy o pozytywnym trendzie wzrostu poziomu świadomości mieszkańców w zakresie segregacji odpadów połączonej z dokonywaniem świadomych wyborów podczas zakupów lub ich ograniczaniem. Obniżająca się średnia produkowanych odpadów na osobę w gminie jest bardzo dobrą informacją. W 2021 roku było to ok. 525 kg/os, w 2022 roku 472 kg/os., a w 2023 roku ok.420 kg/os. Wynik ten jest w dużej mierze spowodowany wprowadzonymi ograniczeniami odbioru niektórych frakcji przez PSZOK.

W 2023 roku Urząd Gminy przeprowadził w bardzo szerokim zakresie kontrolę mieszkańców dotyczącą pozbywania się nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości. Planem kontroli objęte zostały dwa sołectwa: Świerklaniec oraz Nowe Chechło. W związku z kontrolą wystosowano do mieszkańców w/w sołectw 649 pism wzywających do okazania dokumentów tj. umów na wywóz nieczystości ciekłych zawartych z firmami asenizacyjnymi oraz dowodów uiszczania opłat za wyświadczone usługi. W związku z brakiem wiedzy dużej części mieszkańców o obowiązkach wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w ww. zakresie, po weryfikacji złożonych przez mieszkańców wyjaśnień tutaj. Urząd wystosował kolejne pisma, w tym 207 pism informujących o konieczności zawarcia umowy z firmą asenizacyjną oraz przechowywania dowodów uiszczania opłat za wywóz nieczystości w postaci rachunków i faktur, 131 pism informujących o możliwości przyłączenia nieruchomości do sieci kanalizacji sanitarnej oraz 106 wezwań ponownych w związku z brakiem udzielenia jakiegokolwiek odpowiedzi przez mieszkańców. W wyniku podjętych przez Urząd w tym zakresie działań kontrolnych bardzo duża liczba mieszkańców, którzy posiadali już techniczne możliwości przyłączenia nieruchomości do sieci zgłosiła wnioski o określenie warunków technicznych przyłączenia do Zakładu Wodociągów i Kanalizacji oraz te podłączenia wykonała. Ponadto, dzięki przeprowadzonej akcji, znacznie wzrosła świadomość mieszkańców dotycząca zasad pozbywania się nieczystości płynnych.

W trakcie 2023 roku w toku prowadzonych działań kontrolnych Urząd dokonywał aktualizacji danych zawartych w gminnej ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków na podstawie danych pozyskiwanych ze Zakładu Wodociągów i Kanalizacji oraz zgłoszeń mieszkańców gminy. Zgodnie z danymi zawartymi we sprawozdaniu z realizacji za 2023 r. Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych na terenie aglomeracji Świerklaniec 7717 mieszkańców było podłączonych do kanalizacji sanitarnej, natomiast ze zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków korzystało 3882 mieszkańców, a 364 mieszkańców korzystało z przydomowych oczyszczalni ścieków. Kontynuowane były prace dotyczące budowy kanalizacji w sołectwach Orzech i Nakło Śląskie, których zakończenie ostatecznie nastąpiło w 2024.

Urząd Gminy, zgodnie z wymogami ustawy realizował obowiązki utrzymania czystości i porządku w miejscach publicznych. Większość tych zadań realizowanych jest przez Dział Gospodarczy, który zajmuje się sprząaniem przystanków cyklicznie w każdy poniedziałek, środę i piątek. Główne przystanki są również sprzątane w weekendy. Dział Gospodarczy zajmuje się również bieżącym utrzymaniem porządku i czystości na placach zabaw, skwerach oraz chodnikach w ciągach ulic gminnych.

Zgodnie z wymogami ustawy prowadzony był rejestr działalności regulowanej oraz wykonywane zadania związane z kontrolowaniem podmiotów wpisanych do tego rejestru. Na koniec 2023 r. w rejestrze działalności regulowanej prowadzonym przez Wójta Gminy Świerklaniec wpisanych było 10 przedsiębiorstw. W trakcie roku 3 firmy zostały skontrolowane pod kątem spełniania wymagań oraz przestrzegania przepisów określonych ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Gminy wydają również zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu tych nieczystości. W 2023 roku wydano 2 zezwolenia na prowadzenie tego typu działalności. Ogólnie na koniec 2023 roku zezwolenia wydane przez Wójta Gminy Świerklaniec posiadało 14 przedsiębiorców.

Podsumowując należy stwierdzić, że na terenie gminy Świerklaniec w 2023 roku wszystkie określone w ustawie zadania, za których realizację jest odpowiedzialna Gmina były realizowane na bieżąco. Na uwagę zasługuje fakt, że utrzymał się pozytywny trend związany ze zmniejszającą się masą odpadów odbieranych od mieszkańców, dzięki czemu udało zachować się równowagę finansową w systemie gospodarki odpadami.